

МАРИПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра грецької філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Жарікова Ю.В.

“27” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППВ4. Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації

Освітньо-професійна програма Філологія. Переклад (новогрецька)

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно)

факультет грецької філології та перекладу

2020-2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 035 Філологія. Класичні мови та літератури (переклад включно) – Переклад (новогрецька).

Розробник: Новицька О.А., к.філол.н., доцент кафедри грецької філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри грецької філології та перекладу МДУ

Протокол від “27” серпня 2020 року, № 1

Завідувач кафедри грецької філології та перекладу

(підпис)

(Ю.В.Жарікова)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.02030 філологія (шифр і назва) 8.02030304 (переклад новогрецька, англійська)		
Модулів – 4	Спеціальність (професійне спрямування): Новогрецька мова, англійська мова, переклад	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Навчально-дослідне завдання. Захист проєктів (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		59 год.	
		Індивідуальні завдання: 1 год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу ознайомити з основними методологічно-стильовими принципами перекладу, ознайомити з тенденціями та напрямками герменевтики, виробити навички різнорівневої перекладацької інтерпретації

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- термінологічний та методологічний апарат герменевтики у зв'язку з перекладознавчими дослідженнями; основні школи герменевтичної думки в Україні та за її межами; рівні,

моделі та підходи до інтерпретації тексту; ключові теорії інтерпретації літературного твору;

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- оцінювати творчість перекладачів у контексті розвитку методологічно-стильових принципів культури перекладу;
- опрацьовувати й давати оцінку різним теоретико-критичним оглядам сучасного перекладознавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Тема 1. Мистецтво перекладу та герменевтика перекладу: філософське осмислення методологічні основи.

Філософія та мистецтво перекладу. Психологія перекладацької творчості. Мовоцентричність, текстоцентричність та діяльнісноцентричне перекладознавство. Герменевтика як філософська школа і літературна методологія. Романтична систематика герменевтики (теорії Ф. Шлейєрмахера та В. Дільтея). Основи герменевтики М. Гайдегера, Г. Гадамера. Поняття "герменевтичного кола", "надінтерпретації" та "конфліктної інтерпретації". Перекладознавча концепція Дж. Штайнера.

Тема 2. Переклад як "герменевтичний рух" в українській перекладознавчій традиції.

Теорія словесності О. Потебні. Теорія тлумачення тексту І. Франка. Герменевтика літературна естетика у працях М. Зерова, В. Державина, М. Рильського, Г. Кочура, Коптілова, М. Новикової, Р. Зорівчак.

Тема 3. Інститут перекладача. Проблеми соціології перекладу.

Перекладач як творча особистість. Суб'єктивність та суб'єктивізм перекладача. Сучасні концепції творчості у перекладі. Поняття "норми" та конвенцій перекладу. Теорія П. Бурьє.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього						усього					
	л	п	лаб	інд	ср.	л	п	лаб	інд	ср.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль I

Змістовий модуль I. Назва

Назва	усього	л	п	лаб	інд	ср.	усього	л	п	лаб	інд	ср.
Мистецтво перекладу та герменевтика перекладу: філософське осмислення та методологічні основи	34	5	4		5	20						
Філософія та мистецтво перекладу. Психологія	31	6	5			20						

Разом за змістовим модулем І											
ІНДЗ			-	-	1	-			-	-	-
Усього годин	90	16	14		1	59					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мистецтво перекладу та герменевтика перекладу: філософське осмислення та методологічні основи	2
2	Філософія та мистецтво перекладу. Психологія перекладацької творчості.	2
3	Герменевтика як філософська школа і літературна методологія.	2
4	Романтична систематизація герменевтики (теорії Ф. Шлейєрмахера та В. Дільтея). Основи герменевтики М. Гайдеггера, Г. Гадамера	2
5	Теорія словесності О. Потебні. Теорія плумачення тексту І. Франка. Герменевтика як літературна естетика у працях М. Зерова, В. Державина, М. Рильського, Г. Кочура, В. Коптілова, М. Новикової, Р. Зорівчак.	2
6	Переклад літературного твору М. Кошобинського «Дорогою ціною»	2
7	Перекладач як творча особистість. Суб'єктивність та суб'єктивізм перекладача. Сучасні концепції творчості у перекладі. Поняття "норми" та конвенції перекладу. Теорія П. Бурдье.	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Переклад публічних звернень.	1
2	Формування особистого словника найпоширеніших кліше.	1
3	Переклад стенографії ділових перемов	1

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Герменевтичний феномен розуміння як проблема саморозуміння та взаморозуміння.	9
2	Вальтер Бенямін "Завдання перекладача": засади інтерпретації твору	10
3	Інференційні механізми та явище емпатії	10
4	Концепція поетичної мови й естетичної функції твору	

		10
5	Категорія національного та роль колективної пам'яті в перекладі.	10
6	Практичний переклад художнього твору	10
	Разом	59

9. Індивідуальні завдання 9 годин

Індивідуальні завдання проводяться з метою набуття навичок застосування теоретичних знань у практичній діяльності перекладачів художніх творів. Форма проведення – обговорення перекладів.

10. Методи навчання

Навчальні лекції, семінарські заняття, переклади письмові та усні.

11. Методи контролю

Оцінка за переклад уривку художнього твору.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			50	100
T1	T2	T3		
10	20	20		

T1, T2 ... – підтеми змістового модулю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.

14. Рекомендована література

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / [за ред. М. Зубрицької]. – 2-ге вид. доп. – Львів : Літопис, 2002. – 831 с.
2. Бахтин М. Естетика словесного творчества / М. Бахтин. – Москва : Искусство, 1979. – 423 с.
3. Гадамер Г. Герменевтика і поетика: вибрані твори / Г. Гадамер ; пер. з нім. – Київ : Юніверс, 2001. – 288 с.
4. Державин В.М. Про мистецтво перекладу: статті та рецензії 1927-1931 років / В.М. Державин; упоряд. О.А. Кальниченко, Ю.Ю. Полякова. – Вінниця : Нова книга, 2015. – 296 с.
5. Дерріда Ж. Письмо та відмінність. – Київ : Основи, 2004. – 602 с.
7. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад : на матеріалі англійських перекладів української прози / Р.П. Зорівчак. – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 215 с.
8. Зубрицька М. Homo legens : читання як соціокультурний феномен / М. Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.
9. Інгарден Р. Художні цінності та естетичні цінності // Філософська думка. – 2005. – № 6. – С. 65-87.
10. Квіт С. Герменевтика: напрямки досліджень / С. Квіт // Слово і час. – 2006. – № 4. – С. 10-18.
11. Квіт С. Основи герменевтики: навч. посіб. / С. Квіт. – Київ: Вид. дім "Кієво-Могилянська академія", 2003. – 191 с.
12. Коломієць Л.В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу : (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської та американської поезії) : монографія / Л. В. Коломієць. – Київ : Вид.-полігр. центр "Київський університет", 2004. – 522 с.
13. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. / В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003. – 280 с.
14. Крістева Ю. Полілог / Ю. Крістева ; пер. з фр. П. Тарашука. – Київ : Юніверс, 2004. – 474 с.

Допоміжна

1. Андрейчук Н.І. Метод інтерпретації у царині герменевтичних, лінгвосоціотичних та перекладознавчих студій / Н.І. Андрейчук // Іноземна філологія. – 2014. – Вип. 127. – Ч. 2. – С. 223-230.
2. Балевиц Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Балевиц ; МОН України, ЛНУ ім. Т. Франка. – Київ : Довіра, 2007. – 205 с.
3. Губарець В. Редактор і переклад. Основи видавничої роботи з відтвореними текстами : навч. посіб. / В. Губарець. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2012. – 176 с.
4. Дерріда Ж. Траєкування й диференція / Ж. Дерріда // Філософська і соціологічна думка. – 1995. – № 5-6. – С. 4-14.
5. Коптілов В. Від наукового синтезу до поетичного аналізу / В. Коптілов // Радянське літературознавство. – 1966. – № 5. – С. 45-56.
6. Коптілов В. Перекладознавство як окрема галузь філології / В. Коптілов // Мовознавство. – 1971. – № 2. – С. 50-57.
7. Кочур І. Література і переклад: Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / у 2 т. / І. Кочур. [упоряд. А. Кочур, М. Кочур]. – Київ : Смолоскип, 2008.
8. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – Київ : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1. – 608 с.; Т. 2. – 624 с.
9. Новикова М.А. Проблемы индивидуального стиля в теории художественного перевода (стилистика переводчика) : автореф. на соискание учен. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.19 "Общее языкознание" / Новикова Марина Алексеевна ; Ленинград. гос. ун-т им. А.А. Жданова. – Ленинград, 1980. – 27 с.

10. Одрехівська І. Модель критики перекладу в рамках перекладознавчої концепції професора В. Коптілова / І. Одрехівська // *Іноземна філологія*. – Львів, 2013. – Вип. 125. – С. 123–129.
11. Рікер П. Гуссерль: аналіз його феноменології. Екзистенціальна феноменологія / П. Рікер // *Читанка з філософії: у 6 кн.* – Київ: Довіра, 1993. – Кн. 6: *Зарубіжна філософія XX століття*. – С. 201–213.
12. Селіванова О. О. *Лінгвістична енциклопедія* / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2010. – 844 с.